

ГЛАВА 11. НЕМЕХАНІЗОВАНИЙ ПОЖЕЖНИЙ ІНСТРУМЕНТ

11.1. Немеханізований пожежний інструмент

11.2. Експлуатація немеханізованого пожежного інструменту

11.1. Немеханізований пожежний інструмент

Немеханізований інструмент застосовується для розбирання, розкриття, обвалення будівельних конструкцій і розчищення місця пожежі.

До немеханізованого інструменту відносяться лом, багри, гаки, лопати, пилки, сокири.

Пожежний лом – лом, призначений для розкривання будівельних конструкцій під час гасіння пожежі.

Пожежні лопати (рисунок 11.1) використовуються для виконання робіт, що вимагають застосування значних зусиль при розбиранні і розкритті конструкцій. Вони поділяються на важкі, легкі й універсальні.

Лом пожежний важкий (далі ЛПВ) складається з основи з кільцем і двох робочих частин. Основа виконана з круглого металевго стержня діаметром 30 мм. Робочі частини лома – одна у вигляді серповидного гака з чотиригранним заточенням, інша у вигляді плоского леза з заточенням на дві грані. Робочі частини гартуються по довжині до 80 мм. У основі стержня на відстані 170 мм від гака мається отвір, у який вставлене дротове кільце діаметром 35 мм і товщиною 6 мм. Кільце служить для закріплення і підвіски лома при роботі на висоті. Довжина лома 1200 мм, маса 7,5 кг.

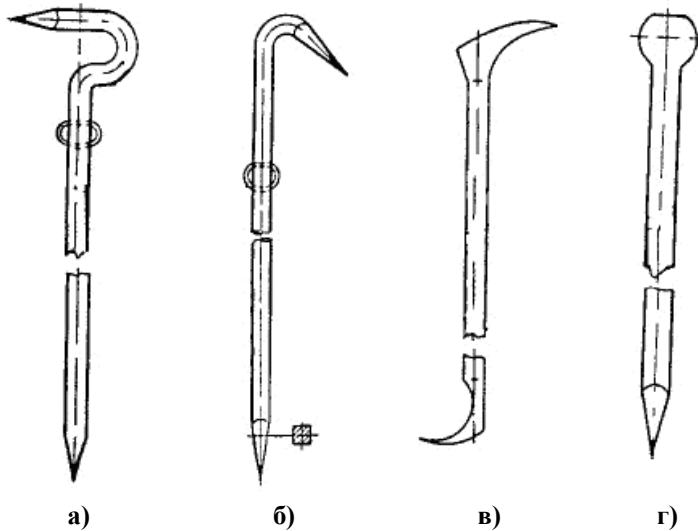

Рисунок 11.1 – Пожежні лому:

а) лом пожежний важкий; б) лом пожежний легкий; в) лом пожежний універсальний; г) лом з шаровою голівкою

Лом пожежний легкий (ЛПЛ) складається з основи з кільцем і двох робочих частин. Основа виконана з металевго стержня діаметром 25 мм. Робочі частини лома – одна у вигляді гака, зігнутого під кутом 45° до основи, з чотиригранним заточенням, інша – чотиригранне заточення. Робочі частини гартуються по довжині до 80 мм. Завдяки такому заточенню лом застосовується для відкривання кришок гідрантів, розкриття запорів і замків дверей, вікон. Плоске лезо дозволяє також проводити роботи по розкриттю конструкцій, що мають щільне з'єднання. У основі стержня на відстані 200 мм від гака в отвір вставлене кільце діаметром 30 мм із товщиною дроту 5 мм. Довжина лома – 1100 мм, маса – 4,5 кг.

Лом пожежний універсальний (ЛПУ) складається з основи і двох робочих частин. Основа виконана з металевго стержня діаметром 20 мм. Робочі частини зроблені у вигляді фігурних лопаток, розгорнутих у протилежні сторони. Лом застосовується для роботи у випадках, коли не можна застосувати інший інструмент

через обмежені розміри приміщень. Довжина лома 600 мм, маса його – 2 кг.

Пожежний багор - багор, призначений для розбирання будівельних частин палаючих будівель і розтягування палаючих матеріалів під час гасіння пожежі.

Пожежні багри (рис. 11.2) служать для виконання робіт з розбирання, розтягування й обвалення палаючих будівельних конструкцій. Багри поділяються на короткі суцільнометалеві і довгі насадні з дерев'яними рукоятками.

Багор пожежний металевий (далі БПМ) складається з основи, рукоятки і робочої частини. Основа виконана з металевого стержня – сталеві труби діаметром 20 мм із товщиною стінки 2,8 мм. Робоча частина багра – сталевий гак зі списом. Гак і спис мають заточення і гартуються на довжину до 60 мм. Рукоятка виконана у вигляді кільця. Довжина багра – 2000 мм, маса – 5 кг.

Багор пожежний насадний (далі БПН) складається із сталевго гака зі списом, оправу і дерев'яної рукояті, що кріпиться в оправі на болтах. Довжина багра без дерев'яної рукояті – 630 мм, маса – 2 кг.

Пожежний гак - гак, призначений для розкривання і розбирання будівельних конструкцій та усунення з місця пожежі окремих їх частин під час гасіння пожежі.

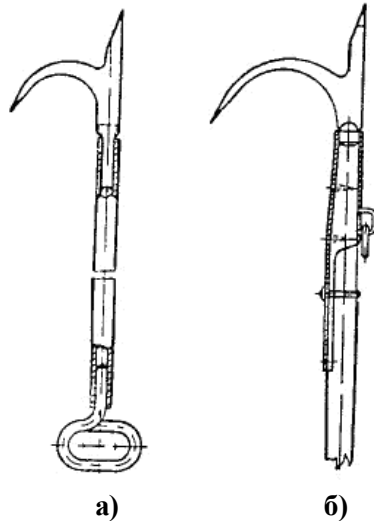

Рисунок 11.2 – Пожежні багри:

- а) багор пожежний металевий;
- б) багор пожежний насадний

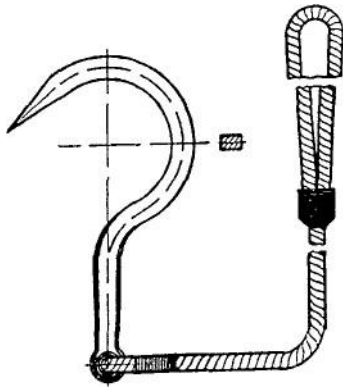

Рисунок 11.3 – Пожежний гак

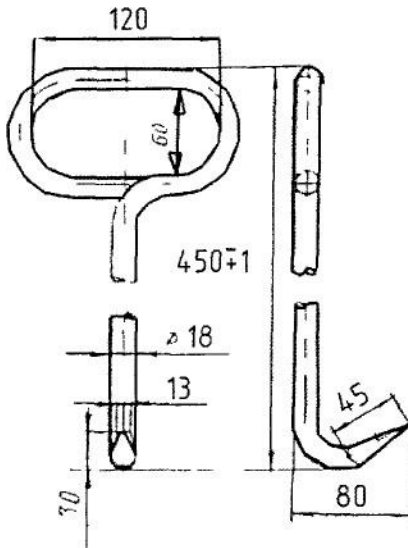

Рисунок 11.4 – Гак для відкриття кришок колодязів пожежних гідрантів

До пожежних гаків відносяться гак пожежний та гак для відкриття кришок колодязів пожежних гідрантів.

Пожежний гак (рис. 11.3) служить для виконання робіт при розбиранні, розтягуванні й обваленні будівельних конструкцій у випадках, коли не можна застосувати інший інструмент через обмежені розміри приміщень.

Гак пожежний складається з основи з рукояткою, робочої частини і канатика лляного. Основа виконана з металевого прокату прямокутної форми, розміром у перерізі 25×12 мм, вигнутого у вигляді серповидного гака, з рукояткою і робочою частиною. На кінці рукоятки мається отвір для канатика (довжина 1800 мм). Наявність цього канатика дає можливість збільшувати стискальні зусилля при розбиранні конструкцій. Серповидний кінець робочої частини з внутрішньої сторони має лезо з двохгранним заточенням, що термічно оброблено. Довжина гака – 395 мм, маса – 1,5 кг (без канатика).

Гак для відкриття кришок колодязів з гідрантами (рис. 11.4) складається з основи, робочої частини і рукоятки.

Основа виконана з металевого стержня діаметром 18 мм. На одному кінці стержня мається кільце – рукоять, на іншому – робоча частина у

вигляді гака, відігнутого під кутом 65° стосовно стержня. Гак має заточення на дві грані, що утворюють лезо довжиною 15 мм. Довжина гака – 450 мм, маса – 1,2 кг.

Сокири служать для розкриття і розрубання дерев'яних конструкцій.

Сокира плотнича складається з полотнини і сокирища. Полотнина виготовляється з вугледистої сталі, має лезо, всад, обух і борідку. Лезо загострюється з двох граней і піддається термічній обробці. Сокирище виготовляється з деревини твердих листяних порід, покривається світлим лаком і закріплюється у всад дерев'яним чи металевим клином. Ширина леза – 150 мм, висота сокири – 200 мм, довжина – 500 мм, маса – 4,0 кг.

Пилки застосовуються двох типів – пилки поперечні плотничні двохручні і ножівки. Пила складається з полотнини і двох ручок (ножівка – з однією ручкою). Полотнина виготовляється з високо вугледистої сталі, має зуби і вушка для кріплення ручок.

Лопати (штикові і совкові) служать для проведення робіт із засипання джерела горіння, розчищення місця пожежі, використовуються при створенні каналів, насипів і т.п.

Лопата складається з полотнини і держака. Полотнина виготовляється з листової сталі, має лезо, лоток, наступ і тулейку. Держак виготовлено з деревини твердих листяних порід.

11.2. Експлуатація немеханізованого пожежного інструменту

Немеханізований інструмент входить у комплект устаткування пожежного автомобіля, зберігається в кабіні оперативного розрахунку та у відсіках кузова.

Пилки і лопати на пожежних автомобілях зберігаються і переносяться в чохлах. Ножіці для різання проводів зберігаються в спеціальній шухляді окремо від захисних засобів.

При збереженні захисних засобів необхідно виключити можливість улучення на них нафтопродуктів (мастила, пального) і інших речовин, що руйнують гумотехнічні матеріали. Електрозахисні засоби повинні бути укріті від прямих сонячних променів і впливу високої температури.

Наявність і стан інструменту на пожежних автомобілях перевіряється зовнішнім оглядом щодня при зміні караулу. При перевірці стану встановлюють: справність інструменту і чохлах,

заточення і чистоту робочих поверхонь, кріплення сокирищ, ручок, держаків.

Після проведення практичних занять чи виконання робіт на пожежі, інструмент очищається від бруду, іржі і змащується. Захисні засоби ретельно оглядаються, миються і просушуються.

Іспит на міцність немеханізованого інструменту виконується підприємствами-виготовлювачами. Іспит інструменту для різання проводів і електрозахисних засобів виконується в лабораторних умовах фахівцями. Терміни іспиту діелектричних рукавичок – один раз на шість місяців, діелектричних бот – один раз на три роки, діелектричні калоші – один раз на рік, ножиць – один раз у рік, килимки – зовнішнім оглядом.

З метою можливості постійного візуального контролю за справністю інструменту, що знаходиться в оперативному розрахунку, не допускається фарбування металевих і дерев'яних частин виробів. Неробочі металеві частини інструменту для захисту від корозії змащуються тонким шаром мінеральної олії, а дерев'яні частини покриваються тонким шаром безбарвного лаку.

Дрібний ремонт інструменту виконується силами особового складу підрозділів ОРС ЦЗ.

Контрольні запитання:

1. Які існують пожежні ломи?
2. Чим за будовою відрізняється робоча частини ЛПЛ від ЛПВ?
3. Які існують пожежні багри?
4. Яка будова робочої частини гака для відкривання кришок колодязів пожежних гідрантів?
5. Які зовнішні ознаки визначають непридатність немеханізованого пожежного інструменту?